

MP412Z Politologie – seminář

Vyučující: Tomáš Blažek

Kontakt: tomas.blazek@gmail.com

Struktura kurzu vychází z přesvědčení o zastaralosti náhledu na právo a na politiku jako na dva neprodyšně oddělené světy. V dnešní době výrazné judicializace politiky má řada věcí řešených soudy značný politický kontext. Cílem kurzu je proto poskytnutí politologické perspektivy k vybraným otázkám, u nichž dochází k takovému prolnutí politiky a práva.

Protože se jedná o seminář, bude od studentů vyžadována průběžná činnost – na jejím základě budou také hodnoceni. **Podmínkou pro udělení zápočtu** je zpracování příprav na základě materiálů zadaných k jednotlivým seminářům a aktivita na seminářích samotných. Každý student má **povinnost zpracovat přípravu alespoň na 4 z 5 seminářů** (tj. mimo úvodní seminář) a zaslat ji vyučujícímu nejpozději **do 15:00 v pondělí před daným seminářem**. V přípravě by měl na cca 1 straně nejprve velmi stručně shrnout obsah zadané četby a následně prezentovat její kritickou reflexi. Tj. uvést, zda se závěry článku/judikátu souhlasí, či ne, z jakých důvodů, případně si vybrat určitý výsek přečteného textu a věnovat se tímto způsobem jemu. Přípravy, které se omezí pouze na popis a nenabídnou žádné hodnocení ze strany studenta, nebudou akceptovány. Přípravy budou představovat podklad pro diskuzi na seminářích.

Četba je rozdělena na **povinnou** a **doporučenou**. Přípravy by měly být primárně zpracovány na základě povinné četby. Doporučená literatura je uvedena spíše pro ty, které dané téma zaujme a budou si k němu sami chtít něco dalšího přečíst.

Osnova seminářů:

1. Úvodní seminář – představení kurzu, modely demokracie I („bránící se demokracie“ v českém kontextu)

Povinná četba:

- rozsudek Nejvyššího správního soudu "*Dělnická strana I*" (Pst 1/2008) - body 37-61
- rozsudek NSS "*Dělnická strana II*" (Pst 1/2009) - body 226-236 a 624-667

Doporučená četba:

- *Jurisprudence* č. 7/2009 – speciální monotematické číslo k rozpouštění politických stran

2. Nedemokratické režimy (autoritativní vs. totalitní režimy, přechod k demokracii, vyrovnání se s komunistickou minulostí v ČR)

Povinná četba:

- Havel, V. 1990. *Moc bezmocných*. Praha: Lidové noviny, str. 5-26, 42-49
- nálezy Ústavního soudu ve věci faráře Šimsy (sp. zn. II. ÚS 2268/07)

Doporučená četba:

- Balík, S., Kubát, M. 2004. *Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů*. Praha: Dokořán
- Bobek, M., Molek, P., Šimíček, V. (eds.). 2009. *Komunistické právo v Československu. Kapitoly z dějin bezpráví*. Brno: IIPS
- Čermák, Vladimír. 1992. *Otázka demokracie I. Demokracie a totalitarismus*. Praha: Academia

- Kühn, Zdeněk. 2005. *Aplikace práva soudcem v éře středoevropského komunismu a transformace. Analýza příčin postkomunistické právní krize*. Praha: C. H. Beck

3. Modely demokracie II (přímá vs. nepřímá demokracie, elitistické a procedurální pojetí demokracie vs. teorie deliberativní demokracie, praxe provádění referend v ČR)

Povinná četba:

- Cabada, L., Kubát, M. 2004. *Úvod do studia politické vědy*. Praha: Eurolex Bohemia, str. 332-360
- Nález Ústavního soudu ve věci legislativních „přílepků“ (Pl. ÚS 77/06, vybrané pasáže)

Doporučená četba:

- Habermas, J. 2000. *Strukturální přeměna veřejnosti: zkoumání jedné kategorie občanské společnosti*. Praha: Filosofia
- Hloušek, V., Kopeček, L. (eds.). 2003. *Demokracie. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy*. Brno: IIPS
- Rousseau, J. J. 2002. *O společenské smlouvě, neboli, O zásadách státního práva*. Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk
- Schumpeter, J. A. 2004. *Kapitalismus, socialismus a demokracie*. Brno: CDK

4. Formy vlády (parlamentní vs. prezidentský systém, spory o postavení a kompetence prezidenta v ČR)

Povinná četba:

- Hloušek, V. 2003. „Parlamentní a prezidentské demokracie“ In: Hloušek, V., Kopeček, L. (eds.). 2003. *Demokracie. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy*. Brno: IIPS, str. 193-202
- Hloušek, V. 2008. „Přímá volba prezidenta: český kontext“ In: Novák, M., Brunclík, M. (eds.). *Postavení hlavy státu v parlamentních a poloprezidentských režimech: Česká republika v komparativní perspektivě*. Praha: Dokořán, str. 263-285
- nález Ústavního soudu v kauze Brožová - zrušení části zákona o soudech a soudcích (Pl. ÚS 18/06, vybrané části)

Doporučená četba:

- Novák, M., Brunclík, M. (eds.). 2008. *Postavení hlavy státu v parlamentních a poloprezidentských režimech: Česká republika v komparativní perspektivě*. Praha: Dokořán
- Šimíček, V. (ed.). 2008. *Postavení prezidenta v ústavním systému České republiky*. Brno: IIPS

5. Konsensuální vs. konkurenční demokracie a diskuze o možné změně volebního systému do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

Povinná četba:

- Hloušek, V., Kopeček, L. 2003. „Konsensuální a konkurenční demokracie“ In: Hloušek, V., Kopeček, L. (eds.). 2003. *Demokracie. Teorie, modely, osobnosti, podmínky, nepřátelé a perspektivy*. Brno: IIPS, str. 203-231
- nález Ústavního soudu ve věci reformy volebního zákona z roku 2000 (Pl. ÚS 42/2000, vybrané pasáže)

Doporučená četba:

- Chytilík, R. et al. 2009. *Volební systémy*. Praha: Portál
- Novák, M. 2001. *Jakou demokracií pro nové demokracie? Konsensuální model, efektivita a kulturně homogenní země*. Brno: IIPS

6. Judicializace politiky aneb máme se bát „soudcokracie“?

Povinná četba:

- Kysela, J. 2007. „Kdopak by se „soudcovského státu“ bál?“ In: Šimíček, V. (ed.). *Role nejvyšších soudů v evropských ústavních systémech - čas pro změnu?* Brno: IIPS, str. 127-143
- rozsudek NSS ve věci justičního čekatele Langerera (4 Ans 9/2007-197, vybrané pasáže)

Doporučená četba:

- Kühn, Z. 2007. „Postavení soudní moci v Evropě na počátku 21. století a výhledy do budoucnosti“ In: Šimíček, V. (ed.). *Role nejvyšších soudů v evropských ústavních systémech - čas pro změnu?* Brno: IIPS, str. 72-84